

NAŠ GLAS

DELAMARIS IZOLA

11434

INTERNA IZDAJA

LETO XV.

IZOLA, MAJA 1973

ŠT. 1

Prekinitev sodelovanja s Slavnikom

Decembra leta 1971 sta predsednika delavskih svetov DELAMARIS in SLAVNIK podpisala samoupravni sporazum o poslovnem sodelovanju in skupnem strokovnem vodstvu, ki naj bi bil nekakšen prehod do integracije.

V prehodnem dvehletnem obdobju naj bi se pokazale koristi od sodelovanja in na podlagi doseženih rezultatov naj bi se delovne skupnosti odločile za videz in obliko nadaljnjega sodelovanja.

Kot nosilec sodelovanja so bile oblikovane skupne službe, ki naj bi za osnovni cilj imele izdelavo programa sodelovanja in razvojnih programov obeh podjetij.

Ze ob podpisu sporazuma je bilo mogoče slišati pomisleke, da tako sodelovanje ne vodi nikamor, ker podjetji nimata skupnega predmeta poslovanja, ki je temelj vsakega tesnejšega sodelovanja. Takšni pomisleki so prihajali od obeh strani, zlasti od SLAVNIKA, kar je povsem razumljivo glede na lastne izkušnje. SLAVNIK sam je asociacija podjetij z različnimi dejavnostmi.

Zaradi nesporazuma glede sodelovanja so nekateri vodilni delavci zapustili SLAVNIK.

Danes lahko ugotovimo, da med podjetjema ni ustvarjeno sodelovanje niti na področjih, ki so skupna sleherni delovni organizaciji (finance, kadrovska politika, planiranje, marketing ipd.).

Dne 30. 3. 1973 sta se ponovno sestala delavska sveta podjetij na seji, ki je za dnevni red imela eno samo točko: prekinitev sodelovanja.

Povzemamo najpomembnejši del obrazložitve predloga za prekinitve sodelovanja:

»Ugotovimo lahko, da enoletno sodelovanje ni prineslo bistveno ekonomičnejšega in racionalnejšega poslovanja in ni pomembnejše uresničilo trajnejših interesov na področju finančne in kadrovske politike, kot to predvideva 1. člen samoupravnega sporazuma. Prav tako nam sodelovanje ni prikazalo možnosti bistveno hitrejšega in usklajenega razvoja obeh podjetij. Vrsta bistvenih določil sporazuma ni uresničena. Podjetji nista vlagala v skupni kreditni sklad 20 % aku-

mulacije. Ni bil ustanovljen skupni rezervni sklad, v katerega naj bi podjetji letno vlagali 2 % poprečnih obratnih sredstev. Ni bilo realizirano določilo sporazuma o skupnem vlaganju 4 % od bruto osebnih dohodkov in 25 % ostanka dohodka za stanovanjsko izgradnjo. Prav tako ni bil realiziran skupni sklad za pomoč družbenim organizacijam, to pa zaradi splošne gospodarske situacije in raznih predpisov, pomanjkanje obratnih sredstev in potreb sredstev za tekoče potrebe.

Prav tako je bila prepočasno reševana notranja organizacija skupnih služb (sistematizacija, kadri, akti), ki bi jim omogočilo opraviti poslanstvo, naloženo s sporazumom. Vzrokov je bilo več, predvsem pa glede na različne osebne

dohodke ene in druge organizacije. Iz navedenega lahko zaključimo, da v preteklem obdobju ni bilo takega sodelovanja med podjetjema, kot je bilo zamišljeno. Predpostavljamo, da do takega sodelovanja tudi do konca tega leta ne more priti.«

Iz naštetih razlogov sta se delavska sveta odločila za prekinitve sodelovanja.

Formirana je posebna komisija, ki bo dokončno razčistila medsebojne pravice in obveznosti, ki so nastale z dosedanjim sodelovanjem.

Tako se je končalo 16-mesečno sodelovanje.

Vsi sedaj lahko rečemo, da smo podobno konec tudi predvidevali. Tako je pač: po boju so vsi generali pametni.

O vzrokih neuspeha je težko reči, kot sta ugotovila delavska sveta: skupne službe niso opravile svojega poslanstva. Vsi, ki smo predstavljali skupne službe, bi morali dati mnogo več.

Sedaj imamo izkušnjo več. Izkušnjo, ki bi lahko bila še dražja.

»Upam, da vas ne bom razočaral«

Podjetje je v zadnjih letih doseglo zelo dobre rezultate. Akumulativnost, ki je pred letom 1970 ni bilo, se nam je v lanskem letu povečala na eno in pol milijarde starih dinarjev. Osebnih dohodki, ki so bili tedaj precej pod nivojem slovenske industrije, ga danes skoro dosegajo. Delamaris, ki v prejšnjih letih skoro ni poznal investicij, je začel investirati iz leta v leto več. Letos naj bi investicije dosegle dve in pol milijarde starih dinarjev. Rezultatom ni bilo mogoče oporekati, saj so bili nepričakovano dobri. Navkljub temu pa je prejel predsednik delavskega sveta nekaj dni pred novim letom odpoved glavnega direktorja. Takoj se je sestel sekretariat osnovne organizacije ZK in razpravljal o vzrokih odpovedi ter ugotovil, da za zdaj Andrej Verbič umika svoj odstop. Istočasno je sekretariat ZK zahteval, da se oceni dosedanje sodelovanje Slavnika in Delamarisa in da se vložijo vse sile v uspešno dokončanje razgovorov o združitvi oziroma sodelovanju z »Drogo« iz Portoroža. Na eni naslednjih sej je sekretariat ZK imenoval začasni tričlanski odbor, ki naj

bi deloval kot operativna pomoč glavnemu direktorju za uspešnejše delo pri formiranju temeljnih organizacij združenega dela in ureničevanju kadrovske politike v podjetju »Delamaris«. V začasni odbor, ki ga je potrdil tudi centralni delavski svet, so bili imenovani: Niko Varežič, Savo Kapelj in Marjan Piško.

Program ukrepov začasnega odbora:

1. vprašanje sodelovanja z delovno organizacijo Drogo, Portorož;
2. vprašanje nadaljnjega sodelovanja s Slavnikom, Koper, glede na sklenjeni samoupravni sporazum;
3. vprašanje novega direktorja;
4. vprašanje enotnosti Kombinata glede na trenutne notranje razmere;
5. vprašanje izpopolnitve in razpisa vodilnih delovnih mest;
6. vprašanje izpopolnitve organizacije, posebno splošnega sektorja in
7. način uvedbe temeljnih organizacij združenega dela.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Kako uresničujemo ustavna dopolnila

V tretji številki lista iz preteklega leta smo jedrnatno podali vsebino »Delavskih amandmajev« in pojasnili način uresničevanja njihove vsebine.

Glede na prekinitev sodelovanja s Slavnikom je delavski svet skupaj z družbeno-političnimi organizacijami podjetja imenoval komisijo za uresničevanje ustavnih dopolnil.

Komisija je izdelala predlog za uresničevanje vsebine delavskih amandmajev v dveh variantah.

Po eni varianti bi podjetje imelo 8 temeljnih organizacij združenega dela (TOZD) in po drugi 5.

V obeh variantah so predvidene 4 »proizvodne« TOZD. Razlika med njimi je v tem, da so v prvi varianti kot potrebne TOZD predvidene RAZVOJ, VZDRŽEVANJE, KOMERCIJALNA in SKUPNE SLUŽBE, seveda z neznatnimi spremembami v obsegu. Po obravnavi v odborih, v centralnem delavskem svetu in v organih družbeno-političnih organizacij je bil predlog obravnavan še na 8 zborih delovnih ljudi.

Na zborih so delovni ljudje razpravljali o delitvi premoženja, o medsebojnih odnosih v združenem delu, o odnosih med TOZD, o medsebojnih odgovornostih za obveznosti proti tretjim osebam, o solidarnosti, o razlikah med poslovnimi enotami, samostojnimi organizacijami združenega dela in TOZD, o odnosu »proizvodni — neproizvodni« delavci in o vseh drugih vprašanjih, ki interesirajo delovnega človeka.

Predstavnikom komisije, ki so imeli dolžnost, da obrazložijo materiale, amandmaje in predlog CDS in družbeno-političnih organizacij, ni bilo lahko.

Dosti je bilo vprašanj, na katera naša praksa še nima pravega odgovora, na katera je zelo težko pravilno odgovoriti. Veliko je bilo tudi vprašanj o dohodku, o osebnih dohodkih, o stanovanjih, o odločitvi direktorja ipd.

Vsi zbori so soglasno sprejeli iniciativo komisije CDS, da se preuči obe varianti za oblikovanje TOZD, da se izdelata elaborata o ekonomskem in samoupravnem vidu in obliki povezovanja bodočih TOZD, in sicer za obe varianti, da se izdelata predlog delitve premoženja, prav tako za obe varianti, in da se pri tem ne spregledajo tudi druge oblike, ki niso zajete niti v eni predloženih variant.

Zbori so tudi izbrali po 5 delegatov in jim dali pooblastilo, da zastopajo zbere na pogajanjih in dogovorih s predstavniki drugih delovne organizacije, ki naj bi predstavljali bodoče TOZD.

Predstavniki bodočih TOZD, komisija CDS in strokovna komisija

za izvajanje ustavnih dopolnil so se sestali, ko so bili održani zbori v vseh bodočih TOZD. Na sestanku so še enkrat preučili predlog za oblikovanje TOZD, priporočilo zvezne skupščine za izvajanje ustavnih amandmajev XXI — XXIII in soglasno potrdili sklep, da strokovna komisija preuči oba predloga, da takoj izdelata elaborata za proizvodne TOZD, da pripravi samoupravni sporazum o združenju, da pripravi predloge statutov in jih da v javno obravnavo delovni skupnosti.

Strokovna komisija je dobila nalogo, da poskrbi za uresničevanje sklepov zborov delovnih ljudi in zbora delegatov.

Ko bo končano delo strokovne komisije, bodo zbori delovnih ljudi seznanjeni z materiali, ki jih bo izdelala strokovna komisija. Materiale bo treba potem uskladiti s pripombami in predlogi zborov delovnih ljudi, izvršiti razdelitev premoženja na bodoče TOZD, z najširšo oporo sodelovanja de-

lovne skupnosti in družbeno-političnih organizacij pripraviti samoupravni sporazum in statute TOZD in sklicati zbere, na katerih naj delovni ljudje odločijo o formiranju TOZD.

Obenem se mora obveščati delovno skupnost o poteku celotne akcije in o stališčih, ki jih bodo zavzemali posamezni zbori in družbeno-politične organizacije do posameznih vprašanj.

Priznati moramo, da celotna akcija poteka nekam prepočasi, da se obotavljamo in predlogi premljujemo — tako škodujemo sami sebi. Vendar so vmes tudi »objektivne težave«, ki nam pomagajo opravičiti sleherno obotavljanje in zamudo.

Mislím, da bomo zmogli premagati vse ovire.

Novi zakoni s področja združenega dela nam vsekakor morajo osvetliti smer, v katero gremo, čeprav jih nismo čakali in čeprav niso pogoj, brez katerega ne moremo.

Miloš Vukičević

Spominski dom v Kumrovcu

Prvo pobudo za zgraditev spominskega doma sta dali Združenje borcev Kumrovcu in Posavja (iz ljubljanske občine Bežigrad). Akcija se je razvijala in prerasla iz lokalne v skupno stvar Zveze združenj borcev NOB Jugoslavije in Zveze mladine Jugoslavije.

Naša mladina je že zdavnaj izbrala Titov rojstni kraj za srečanje ob dnevu mladosti. Z zgraditvijo spominskega doma bo njeno sodelovanje še tesnejše, bolj živahno in bolj pisano.

Tu se je začela mladina vseh naših narodov in narodnosti v prelepem naravnem okolju zblíževati, in to ne samo ob skupnem spoznavanju zgodovine jugoslovanske delavskega gibanja in socialistične revolucije — prag življenja predsednika Tita — marveč tudi v športnih in kulturnih tekmovanjih, na izletih in v planinstvu.

Kdo ve, kakšne nove ideje bodo pognale na srečanjih in sestankih v tem bogatem okolju? In kdo ve, kakšni novi obrisi se bodo začrtali pri življenju vsebine in pomena spominskega doma borcev in mladine Jugoslavije — živega organizma, ki bo rasel tako, kot je nastal — s skupno akcijo vseh.

Kot pove že samo ime, bo v spominskem domu generacija pogumnih ljudi — borcev NOV — na srečanju z mladino prenašala nanjo svojo življenjsko resnico. V domu bo vladal duh tovariša Tita, duh bratstva in enotnosti kot stalno prisotno izročilo ljudstva, izro-

čilo, ki se je uresničilo v naši družbi.

Spominski dom v Kumrovcu bo skupno ognjišče borcev NOV in mladine Jugoslavije, prostor, kjer bo naša mladina na neposreden način doživljala hitrost in kontinuiteto naše revolucije ter veličino življenjske poti in dela njenega začetnika in voditelja tovariša Tita.

Ker je akcija zbiranja sredstev za zgraditev spominskega doma borcev in mladine Jugoslavije vse jugoslovanska akcija za zbiranje sredstev, jo bomo izvedli tudi v našem kolektivu.

Pozivamo vse člane našega kolektiva, da se vsi vključimo v akcijo za zbiranje sredstev in prispevamo po svojih možnostih za zgraditev omenjenega doma.

»Zbiralno polo«, kjer bodo vpisani priimek in ime darovalcev ter višina darovalnega zneska, bo treba napraviti v dveh izvodih. En izvod bomo poslali odboru za izgradnjo spominskega doma borcev in mladine Jugoslavije v Kumrovcu. Ta izvod bodo shranili v spominskem domu kot dokument o sodelovanju ljudi iz vse Jugoslavije v tej plemeniti akciji. Drugi izvod bo ostal kot dokument v naši delovni organizaciji.

Prispevek za zgraditev spominskega doma borcev in mladine Jugoslavije v Kumrovcu bo izraz solidarnosti in patriotizma vsakega državljana socialistične federativne republike Jugoslavije.

Žarko Višnjič

PRVO TRIMESEČJE IZGUBA

Terjatve nad 90 dni 8.784.000.— začasni odpis 2.196.000 din

Novosprejeti predpisi za ugotavljanje finančnega rezultata temeljnih organizacij združenega dela obvezujejo temeljne organizacije, da ugotavljajo finančne rezultate svojega dela vsake 3 mesece, kar je novost v primerjavi z dosedanjimi predpisi. Smo pri koncu sestavljanja periodičnega obračuna za prvi kvartal; pokazatelji nam napovedujejo negativen rezultat. Iz-

guba bo v tem kvartalu znašala 2.210.000 din. Kakšni vzroki so vplivali na tak rezultat sedaj, ko smo pa pred 3 meseci imeli bilanco z milijardo starih dinarjev ostanka? Vzroki so preprosti: nizka realizacija, zlasti domači trg. »odpis« terjatve nad 90 dni itd. Pokazatelji finančnega rezultata so naslednji:

finančni rezultat, kar pa je najvažnejše: pridobili zaupanje v svoje delo. K odpravljanju teh pomanjkljivosti lahko prispevajo vsi delavci — tudi v proizvodnji, če se večkrat vprašajo, zakaj se kaj dela in proizvaja, a ne gre na trg. Vsem nam je znano, da brez realizacije ni dohodka, od tega pa je odvisen naš standard.

Upajmo, da se bo stanje kmalu izboljšalo in da bomo nadaljevali uspešno poslovanje iz prejšnjega leta, seveda z bolj skrbnim delom.

Tane Jelič

Realizacija na domačem trgu	39.194.256,62
Realizacija v izvozu	23.949.489.—
Premija na izvoz 19,5 %	2.623.817.—
Izredni dohodki	267.940.—

66.038.502,62

Stroški realizacije zmanjšani za pozitivne razlike v cenah	50.343.180.—
Izredni izdatki	300.023.—
Fiksni stroški	15.306.572.—
Odpis terjatve nad 90 dni	2.196.163.—

68.145.947.—

Iz tega sledi izguba po periodičnem obračunu 2.211.700 din. Terjatve nad 90 dni se v primerjavi s koncem lanskega leta niso zmanjšale, celo narasle so, ker je stopnja odpisa višja (25 %), finančni rezultat se zaradi tega zmanjša za 2.196.163 din.

V strukturi realizacije je zajetih 3.960.000 din amortizacije nad predpisano stopnjo, kar se šteje kot finančni rezultat, in izgube ni. Planirano amortizacijo uporabljamo samo za investicije in jo moramo zagotoviti iz dohodka v tekočem letu. Tudi terjatve niso popolnoma izgubljen dohodek; zmanj-

šujejo finančni rezultat le, dokler niso plačane. Na finančni rezultat so vplivali tudi drugi faktorji v tem trimesečju. Močno se je občutilo pomanjkanje likvidnih sredstev za nabavo surovin, to se je kazalo v proizvodnji in prodaji.

Proizvajati za trg, ne pa za skladišče

Razen tega da podjetje ni imelo likvidnih sredstev, so angažirana obratna sredstva v tem obdobju naraščala, posebno v zalogah gotovih izdelkov. Angažiranja so bila naslednja:

Vrsta obratnih sredstev	1. 1. 1973	31. 3. 1973
Material	21.939	18.482
Drobni inventar	4.459	4.409
Proizvodnja v teku	8.033	7.947
Gotovi izdelki	19.504	23.419
Terjatve do kupcev (vseh)	35.414	42.000
Ostale terjatve	11.224	8.623
Skupaj	100.573	104.870

Prodaja nekaterih izdelkov v tem obdobju je padla; nakopičene so zaloge — to je vplivalo na pomanjkljivost likvidnih sredstev. Za kritje tako velikih zalog smo se morali poslužiti virov, kot so: skladi, najemanje kratkoročnih kreditov, neplačane obveznosti ipd. Zaradi takega načina financiranja se je večkrat zgodilo, da smo imeli v tem času blokiran žiro račun. Za izboljšanje finančnega rezul-

tata je osnovno pravilo, da se poveča prodaja izdelkov, oziroma da čimprej pride do sinhronizacije med proizvodnjo in prodajo, ne glede na to, kakšne so vrste izdelkov. Proizvajati moramo za trg, ne pa za skladišče. To skrb bi morali prevzeti proizvodni obratniki. Če bomo uspeli postaviti ravnotežje med proizvodnjo in prodajo, bomo rešili mnoge probleme, zmanjšali nelikvidnost, izboljšali

Tečaj prve pomoči

Občinski Rdeči križ Izola vsako leto organizira 80- in 20-urne tečaje prve pomoči za potrebe civilne zaščite.

80-urni tečaj prve pomoči so obiskovale: Vera TOMAŽIČ iz skupnih služb »Delamaris — Slavnik«, Sonja PONIKVAR iz splošnega sektorja, Anica PAVLIČ iz službe za pripravo odpreme in transporta in Ljuba BAJT iz predelave rib.

Vse štiri tovarišice so poleg obveznega študija redno obiskovale in uspešno opravile izpite 80-urnega tečaja prve pomoči.

Istočasno so uspešno opravile preizkus znanja iz splošnega dela programa za člane civilne zaščite.

Vsem štirim tovarišicam izrekamo pohvalo za redno obiskovanje tečaja in opravljene izpite ter jih navajamo za primer prizadevnih članov našega kolektiva.

Žarko Višnjič

Obratna ambulanta

Centralni delavski svet je na svoji 14. redni seji dne 7. 4. 1973 sprejel sklep, da ustanovimo obratno ambulanto, ki bo v prostorih sedanje ambulante za prvo pomoč v obratu Iris.

V ambulanti bodo zaposleni trije zdravstveni delavci: zdravnik in dve medicinski sestri. V dopoldanskem času bosta delala zdravnik in medicinska sestra, v popoldanskem času pa dežurna medicinska sestra. Podjetje bo za preventivno in kurativno delo ambulante letno plačevalo 132.146 dinarjev.

Po predvidevanjih bo ambulanta pričela z delom v mesecu maju 1973. leta.

Koliko stane »Naš glas«

Po podatkih finančnega sektorja smo v preteklem letu za tiskanje in prispevke za »Naš glas« plačali 23.818,40 din.

Če računamo, da je časopis izšel le v 4 številkah, je razvidno, da nas ena številka stane povprečno 5.954,60 din.

V letu 1971 smo plačali 19.497,50 dinarjev za 5 števil, ali 3.899,50 dinarjev povprečno za številko.

ALI SE SPLAČA?

Kot odgovornega urednika me je sram, ampak priznati moram: NE! Ne, ker glasilo ne izhaja redno in se je iz glasila delovne skupnosti, proti želji vseh, spremenilo v glasilo peščice ljudi, ki ga pišejo in tudi berejo.

Ves čas se sprašujem: zakaj? Odgovora pa ne najdem in ne najdem. Če pregledamo vsebino, vidimo, da ni povsem nepestra in neinteresantna. Večkrat smo pisali o vprašanih (investicije, osebni dohodki, stavka, gospodarski prestopki), ki bi morala pritegniti pozornost slehernega člana kolektiva in izzvati njegovo reakcijo. O nekaterih izmed teh vprašanj smo namenoma provokativno pisali, da bi izzvali bralce na odprto javno diskusijo, pa ni bilo nič.

Poleg tega pa so v podjetju dogodki in stvari, ki bi nas morale interesirati. Stvari, od katerih sta odvisni naša sedanost in prihodnost.

Ni nam treba hoditi daleč. Ozri mo se samo na dogodek v zvezi z izplačanimi »stimulansi« t. i. neproizvodnim delavcem.

O tem bolečem vprašanju smo pisali v prejšnji številki (razpravljali po koteh), ampak nihče ni zahteval globljega pojasnila — do samega izplačila. Tedaj smo se spomnili, da je treba ustaviti delo zaradi tega, ker je »neproizvodnim« delavcem izplačana »trinajsta plača« na račun delavcev iz direktne proizvodnje. In kaj se je zgodilo? »Tresla se je gora, rodila se je miš«. Sedaj vemo prav toliko kakor prej!

Vprašanje sem navedel samo kot primer naših prizadevanj, da pridemo do prave resnice. Ne vem,

Poveljujoči general ne more opravičiti svojih porazov, s tem da se je držal ukazov višjega poveljnika, ki ni poznal položaja na bojišču. Iz tega sledi, da je vsak poveljujoči general kriv, če prevzame obveznost, da bo izpeljal slabo premišljen načrt; on mora navesti svoje nasprotno razloge in vztrajati, da se načrt spremeni, ter raje odstopiti, kakor pa da vodi poraz svoje vojske.

Robert Mc Namara

do kdaj se bomo zadovoljevali s polresnicami in do kdaj nas bo strah neznanih sil. Zakaj slehernega vprašanja ne zastavimo na pravem mestu in ob pravem času?

Skoraj v vsaki številki našega (?) glasila pišemo o pravici delavca do informacije. A kaj, ko se je nočemo, ne smemo, ali pa ne znamo poslužiti?

»Upam, da vas ne bom razočaral«

(Nadaljevanje s 1. strani)

Centralni delavski svet je v začetku februarja sprejel ostavko glavnega direktorja in imenoval razpisno komisijo za imenovanje novega glavnega direktorja. Ugotovil je, da do združitve Delamarisa in Slavnika ne bo prišlo in da je tako vprašljivo vsako nadaljnje sodelovanje s Slavnikom. Istočasno pa je bilo jasno, da glavni direktor ne more ostati glavni direktor obeh podjetij, če do združitve ne more priti. Andrej Verbič se je odločil, da ostane samo glavni direktor Slavnika, od koder je z dovoljenjem samoupravnih organov Slavnika tudi prevzel dolžnosti glavnega direktorja Delamarisa že v letu 1970. Razpisna komisija je objavila razpis za delovno mesto glavnega direktorja. Ob kontaktiranju z nekaterimi možnimi kandidati za delovno mesto glavnega direktorja se je komisija dogovarjala tudi z dosedanjim glavnim direktorjem. Ponovno kandiduro Andreja Verbiča, pod pogojem, da poda ostavko v Slavniku, so podprli: ožji politični aktiv občine, kadrovska komisija in sekretariat OO ZK Delamarisa. Na sestanku osnovne organizacije 26. marca so prav tako podprli kandiduro tov. Andreja Verbiča za glavnega direktorja. Na tem sestanku niso bile prikazane dobre lastnosti dosedanjega in bodočega glavnega direktorja, ker so bile te že dobro poznane, izražena pa je bila kritika glede njegovega načina neizpolnjevanja nekaterih sklepov sekretariata in kritika glede odnosa glavnega direktorja — vodilni delavci. Ugotovljeno je bilo, da so nekateri nespornosti, ki so nastali med tov. Verbičem in nekaterimi vodilnimi delavci v Delamarisu, ko je bil le-ta glavni direktor Delamarisa in Slavnika, posledica različnih pogledov na povezavo Delamarisa in Slavnika. Vprašanje povezave obeh podjetij je dokončno rešeno; sporazum o sodelovanju Delamarisa in Slavnika je prekinjen tako, da ne more biti več vzrokov za nespornost med vodilnimi kadri in Verbičem.

Centralni delavski svet je konec marca imenoval za novega glavnega direktorja Andreja Verbiča. Od 25 prisotnih članov delavskega sve-

Odgovor na to vprašanje, bomo še enkrat poskusili dobiti takole:

VSAK DELAVEC LAHKO ZASTAVI PISMENO ALI USTNO VPRAŠANJE VSAK DAN DOPOLDAN IN VSAKO SREDO OD 17. DO 19. URE POPOLDAN V PRAVNI PISARNI PODJETJA.

Na vprašanje bo podan odgovor v številki, ki izide najprej po dnevu, ko je vprašanje zastavljeno, vsekakor pa v roku enega meseca.

Odgovorni urednik

ta so vsi soglasno in tajno izrazili svojo voljo. Na isti seji je bila podaljšana funkcija tričlanskega začasnega odbora, in sicer do uresničitve programa, s katerim soglašajo CDS. Prav tako je CDS podaljšal pooblastilo ing. Bogdanu Golobu kot namestniku glavnega direktorja, in sicer do razpisa in zasedbe mesta pomočnika glavnega direktorja. Glavni direktor se je ob imenovanju zahvalil za zupanje in dejal: »Upam, da vas s svojim delom ne bom razočaral. Imam trdno voljo, da delam za napredek podjetja. Zavedam se težav, ki so tudi pred nami, vendar jih s skupnimi močmi moramo premagati. S člani začasnega odbora smo enotni in moramo razširiti program; toda uresničitev programa ni odvisna samo od direktorja, ampak od celotnega kolektiva. Mislim, da ni bojzani, da ne bi s strokovnimi sodelavci našli skupnega jezika v korist celotnega kolektiva, glede na to, da bom sedaj vodil samo Delamaris, bom skrbel, da se bodo izvajali sklepi vseh organov brez slehernega kompromisa.

Delavci zahtevajo od nas rezultate, in to je merilo zame in za strokovne sodelavce. Želim, da se preprečijo vse intrige v podjetju, da vodimo politiko ZK in razvijemo samoupravljanje.«

Andrej Verbič je dal ostavko na mesto glavnega direktorja Slavnika, preden se je prijavil na razpis glavnega direktorja Delamarisa. V začetku aprila pa je bil dokončno razrešen funkcije glavnega direktorja Slavnika. Ker sta tudi delavska sveta Delamarisa in Slavnika na skupni seji ob koncu marca sporazumno prekinila samoupravni sporazum o medsebojnem sodelovanju in skupnem strokovnem vodstvu, se je glavna uprava oziroma sedež glavnega direktorja preselil iz bivšega hotela Zora v obrat Iris. Prav tako so se preselili v prostore Delamarisa tudi Delamarisovi delavci, ki so do sedaj delali v skupnih službah Delamaris—Slavnika.

Za reševanje oziroma likvidacijo preostalih zadev Delamarisa in Slavnika je bila na skupni seji delavskih svetov imenovana posebna komisija.

Kaj bo s »kanonskimi sredstvi«?

V prejšnji številki smo pisali o tem, da je delavski svet sprejel sklep, da se sproži postopek za presojo ustavnosti zakona o uporabi odškodnine za gospodarski ribolov v obalnem morju Jugoslavije.

Dne 10. 11. 1972 je bil Ustavnemu sodišču Jugoslavije dostavljen predlog za presojo ustavnosti. Predlog predvsem poudarja enotnost jugoslovanskega gospodarskega območja, obalnega morja in trga ter enotnost delovnih organizacij glede pogojev opravljanja dejavnosti.

S predlogom se zahteva tudi presojo ustavnosti delitve sredstev odškodnine, ki jo je izvršila Narodna banka Jugoslavije dne 20. 3. 1972.

Z druge, politične, plati pa sta enako vprašanje sprožila zvezna poslanca dr. Borut BOHTE in ing. Rado DVORŠAK dne 5. 12. 1972. Poslanca sta od zveznega izvršnega sveta zahtevala odgovor, ali je res Narodna banka porabila sredstva, na kakšen način in na kakšni osnovi.

Kako dela ustavno sodišče?

Dne 11. 12. 1972 smo od zveznega poslanca Slovenskega primorja mgr. Viktorja KLANJŠČKA sprejeli materiale, ki jih je ustavno sodišče posredovalo zvezni skupščini, v skladu s 444. členom pravnika zvezne skupščine.

Po določbah poslovnika mora predlog za presojo ustavnosti obravnavati in se o njem izreči zakonodajno-pravna komisija. Kar je ugotovljeno, da zvezni zakon ni v skladu z ustavo, ga mora zvezna skupščina v šestih mesecih spraviti v sklad z ustavo (čl. 245. Ustava SFRJ), sicer nehajo veljati določbe, ki so protustavne.

Zakon o Ustavnem sodišču Jugoslavije natančno določa postopek ugotavljanja protustavnosti zakona, ki je zelo dolg in kompliciran.

Eden prvih korakov ustavnega sodišča je obravnava, ki je lahko javna ali tajna. Dne 12. 3. t. 1. je bila pred ustavnim sodiščem javna obravnava o ustavnosti zakona o odškodnini.

Obravnave so se med ostalimi udeležili tudi predstavniki našega podjetja.

14 sodnikov ustavnega sodišča je pozorno poslušalo izvajanje in argumente naših predstavnikov, izvajanja prestavnika zvezne skupščine, zveznega izvršnega sveta in strokovnih ustanov, ki se ukvarjajo z vprašanji morja.

Najbolj interesantno je bilo, ko je predstavnik sekretariata za pomorstvo polkovnik pravne službe JRM povedal edini znani prece-

dent v tem področju prava. Povedal je namreč, da je bil v Ameriki podoben primer, ko so tri priobalne dežele dale koncesijo Mehiki v ameriškem delu Mehiškega zaliva.

Na takšno pogodbo je predsednik USA stavil veto in je zadevo reševalo vrhovno sodišče Amerike — najvišji pravosodni organ.

Vrhovno sodišče je odločilo, da samo Amerika lahko daje koncesije tuji državi, nikakor pa tega ne smejo države, ki so v njeni sestavi.

Samoumevno je, da tudi odškodnina pripada samo državi. Seveda, takšen precedent ne pomeni, da bo

naše ustavno sodišče enako odločilo, ker se naš in ameriški družbeno-politični sistem popolnoma razlikujeta. Po končani obravnavi je sodišče objavilo, da se povlači na posvetovanje, in je prisotne obvestilo, da bo odločba izdana pisмено.

Tako je zadeva končana ne glede na odločitev ustavnega sodišča.

Kakršnokoli predvidevanje konkretnega izida ustavnosodnega postopka bi bilo zgolj zgubljanje časa, ne glede na naše prepričanje in pravno razumevanje.

Zato je najbolj smotno počakati na rešitev sodišča. Tudi nadalje bomo v glasilu objavljali novice o dogodkih, ki so v zvezi s kanonskimi sredstvi.

Novo v občinski skupščini

Na zadnji seji v preteklem letu je odločala skupščina naše občine o dveh vprašanjih, ki lahko bistveno vplivata na gospodarjenje organizacij združenega dela s področja občine.

To sta družbeni dogovor o kadrovske politiki v občini in odlok o ustanovitvi solidarnostnega stanovanjskega sklada občine Izola.

Družbeni dogovor o kadrovske politiki naj bi bil sredstvo za pospešitev izboljšanja kadrovske strukture v organizacijah združenega dela in upravnih organih.

ŠTIPENDIRANJE IN IZOBRAŽEVANJE

Dogovor posveča posebno pozornost štipendiranju kadrov, zlasti deficitarnih, sprejemanju in usposabljanju pripravnikov, funkcionalnemu izobraževanju ter vodilnemu in vodstvenemu kadru.

Po določilih dogovora morajo organizacije združenega dela odvajati 1 % osebnih dohodkov zaposlenih za izobraževanje, 50 % od teh sredstev pa za štipendiranje. Ostanek sredstev, ki so namenjena za štipendiranje in niso porabljena v ta namen, mora organizacija vložiti v sklad za štipendiranje pri TIS Koper, iz katerega se bodo štipendirali deficitarni kadri v občini.

Čeprav obstoječi predpisi o pripravnikih precej natančno regulirajo sprejem, usposabljanje in delo pripravnikov, to vprašanje do sedaj v organizacijah sprejemajo kot nujno zlo in je reševano precej elementarno. Za izboljšanje stanja na tem področju so v dogovoru določeni pripravniška doba odvisna od stopnje šolske izobrazbe, obveznosti organizacije glede pogojev in načina sprejemanja pripravnikov in njihovega usposabljanja za delo, obvezno programsko sprejemanje pripravnikov, ukrepi za primer večje brezposelnosti pripravnikov ter najnižji osebni dohodki

za pripravnike. Mislimo, da je škoda, da družbeni dogovor ni predvideval minimalne obveznosti organizacij združenega dela za sprejem pripravnikov v normalnih okoliščinah, ki bi bila odvisna od sistemiziranih delovnih mest s srednjo, višjo in visoko izobrazbo, tako kot je to predvideno za primer »večje brezposelnosti«.

Pomembna je tudi določba o obveznosti strokovnega in funkcionalnega usposabljanja delavcev, ki zasedajo delovna mesta, za katera nimajo s sistemizacijo predpisane izobrazbe in še niso stari 40 let — moški in 35 let — ženske.

KDO NAJ NAS VODI?

Poseben poudarek je dan na profil vodstvenega in vodilnega kadra, zlasti pa direktorjev delovnih organizacij.

Do sedaj je bila direktorska, vodilna in vodstvena struktura zelo pisana (ne samo v naši občini), od priučenega delavca do doktorja znanosti. Skrajni čas je, zares, da se tudi na tem polju stori kaj. Družbeni dogovor predvideva, da je za direktorja (večjih) delovnih organizacij lahko imenovana samo oseba, ki ima najmanj višješolsko izobrazbo, za vodilne najmanj kvalificiran delavec.

Poleg izobrazbe so predvideni tudi politični pogoji (pravilen odnos do samoupravljanja, posedovanje moralno-političnih kvalititet).

Poleg določenih pomanjkljivosti dogovora (neobveznost podpisa, neobstojanje sankcij, obdržitev spektra šolske izobrazbe za direktorje vodilne in vodstvene strukture, nedoločena posameznih pojmov ipd.) je dogovor vendarle korak naprej k izboljšanju kvalifikacijske strukture kadra v delovnih in drugih organizacijah in organih. Toda dogovor bo ostal mrtva bukva, če ne doumemo, da so rezultati lahko samo, če ga izvajamo.

(Nadaljevanje na 6. strani)

SPORAZUMEVANJE

V mesecu marcu je delavski svet sprejel sklep o podpisu samoupravnega sporazuma o financiranju zdravstvenega zavarovanja s skupnostjo zdravstvenega zavarovanja Koper in načelen sklep o podpisu podobnih sporazumov s skupnostmi občin, na območjih katerih imamo svoje delavce.

S tem sporazumom si skupnosti zdravstvenega zavarovanja »zagotovijo« za leto 1973 sredstva, ki so potrebna zlasti za materialne stroške (na ravni december 1972) in za denarne dajatve na ravni osebnih dohodkov leta 1972, tako da se realizirana sredstva skladov zdravstvenega zavarovanja v letu 1972 povečajo za 12,5 %.

S sporazumom je skupščina skupnosti zdravstvenega zavarovanja pooblaščen, da določi stopnjo prispevka za zdravstveno zavarovanje.

Skupščina koprške skupnosti je določila, da prispevna stopnja za obvezne oblike zdravstvenega zavarovanja ostane nespremenjena 8,20 % od bruto osebnih dohodkov, vključno izenačitev zdravstvenega zavarovanja kmetov.

Skupščina meni, da se bo na tak način realizacija skupnosti povečala za ca. 11 % in povečanje števila zaposlenih za 2 %.

Kaj se bo zgodilo, če se predvidevanja ne uresničijo, tega sporazum ne predvideva. Najbolj verjetno pa je, da se bo znižala prispevna stopnja, ker je nerazumljivo, da bomo dovolili skrčenje pravic zavarovancev. Ob tej priložnosti je treba spregovoriti nekaj besed tudi o samem načinu sklepanja samoupravnih sporazumov.

Večina teh sporazumov je zelo splošnih, načelnih, pogosto tudi ne-

dovršenih. Lahko razpravljamo tudi o njihovi ustavnosti: omenjeni sporazum je veljaven, ko ga sprejme 2/3 vseh delavcev skupnosti.

Ali lahko sporazum obvezuje tistega, ki se vanj ne vključi? Ne ta ne drugi sporazumi ne poznajo izjem. Kaj bo z organizacijami, ki ne morejo kriti niti minimalnih osebnih dohodkov, ali drugače: ki začasno poslušajo z izgubo.

Nič manj pomembna ni — po našem mnenju — obrazložitev takega sporazuma.

Mladi in zveza mladine

V našem vsakdanjem življenju se večkrat vprašujemo, kakšen smisel ima, da se vključujemo v organizirano življenje v različnih družbeno-političnih organizacijah. gotovo je ta dilema največja pri mladih, saj je v življenju vsakega človeka pri nas zveza mladine prva družbeno-politična organizacija, v katero vstopa. Navadno si tega vprašanja ne zastavlja sedmošolec, ob formalnem vstopanju v zvezo mladine, gotovo pa si ga zastavlja že bolj izkušen, starejši mladinec, zaposlen v delovni organizaciji.

Na kratko lahko rečemo, da so prednosti tistih, ki aktivno delujejo organizirani v zvezi mladine, razvidne iz programa oz. vsebine delovanja naše organizacije. Marsikdo ob pozivu, naj sodeluje in naj bo aktiven v organizaciji mladih, zamahne z roko in odkloni vabilo, češ: »Jaz moram tudi delati in že tega imam čez glavo, kdo se bo še s politiko ukvarjal!«

Dejstvo je pa le, da bi vsak rad bil s svojim delom zadovoljen, vsak bi rad delal v prijetnem delovnem okolju, v delovnem vzdušju, v čim boljših odnosih s svojimi delovnimi sotovariši in konec koncev: tudi plačo bi rad imel ustrezno svojemu delu. Vemo pa, da nasplošno ni tako. Navadno hodimo nezadovoljni na delo, nismo prepričani, da bomo konec meseca nagrajeni tako, kot bi bilo treba. Ob misli na delovno mesto se nam že v naprej porajajo slabi občutki in nasploh ne vidimo svoje lastne perspektive v delovni organizaciji, v kateri delamo in ne čutimo se del nje. Ob vsem tem navadno niti ne vemo, kakšna je pravzaprav delovna organizacija, v kateri delamo iz leta v leto, kakšne so možnosti za napredovanje in afirmacijo, kakšna je perspektiva celotne delovne organizacije, kaj delajo samoupravni in drugi organi v podjetju. Občutek imamo, da smo nemočni, da nekdo drug upravlja s celotnim podjetjem in da sami na vse to ne moremo vplivati.

Obrazložitve so zamotane in nerazumljive tudi dobrim poznavalcem problema, da ne govorimo o »neposrednem proizvajalcu«.

Mislimo, da bi obrazložitve morale biti nedvoumne — jasne, ker o njih odločajo organi samoupravljanja, v katerih pa niso samo strokovnjaki.

Upamo, da so prišli časi, ko smo odločali o elaboratih in predlogih, ki so bili boljši, če so bili nerazumljivi in zapleteni.

Če se pogovarjamo in sporazumevamo, pogovarjajmo se odkrito in jasno, da vsaka stran ve, kakšne so njene pravice in kakšne dolžnosti, da ne kupuje »mačka v vreči«.

Miloš Vukičević

Navedene dileme so dileme vsakega delovnega človeka, še posebej pa mladega človeka, ki si šele gradi pot v življenje. In zato je prav, da se politično organizira, da se seznanja z vsem, kar je v njegovem lastnem interesu in v interesu celotne delovne organizacije ter širšem družbenem interesu, ter da si s političnim dogovarjanjem, bojem mnenj ter enotno politično akcijo zagotavlja svoj vpliv na odločanje o vseh pomembnih stvareh za delovno organizacijo, da skratka ne dovoli, da drugi odločajo v njegovem imenu (mnogokrat proti njegovim interesom) ampak, da odloča sam.

Vsebinsko dela v zvezi mladine torej narekujejo avtentični interesi mladih. Kot vidimo, ti interesi niso nič kaj posebno »mladinski«, kot navadno mislimo, saj izhajajo iz proizvodnega procesa oz. odnosov, ki se ob procesu proizvodnje formirajo. Seveda pa je pomembna tudi tista plat dela, ki jo marsikdo ima za edino pri mladih, ni pa bistvena — to so šport, rekreacija in kultura. Najbolj zgrešeno vsekakor postopajo tam, kjer uporabljajo mlade le zato, da kdaj pa kdaj okrasijo dvorano ob kaki obletnici, da priredijo zabavo s plesom in morda še kako športno tekmo. Prav nič radi pa ne vidijo, da bi se ukvarjali še s čim drugim. Navadno svetujejo, naj se mladi ukvarjajo s športom in zabavo, politiko pa da naj le pustijo pri miru. Prav malo verjetno je, da bi imeli tak odnos le do mladih, čeprav je že to skrajno nedopustno; kako zgrešeno je tako pojmovanje, pa nam kaže rakova pot, po kateri gredo taka podjetja.

Še posebej je potrebno poudariti naloge zveze komunistov, ki so bile sprejete z resolucijo III. konference ZKJ decembra lani. V tem dokumentu je jasno izraženo spoznanje in sprejeto je kot obveza, da se mora vsak aktiv ZK, vsaka osnovna organizacija, vsi forami

(Nadaljevanje na 8. strani)

Novo v občinski skupščini

(Nadaljevanje s 5. strani)

Nič manj pomembna niso prizadevanja skupščine za odklonitev socialnih diferenciacij. Eden najbolj pomembnih ukrepov je vsekakor odlok o ustanovitvi solidarnostnega stanovanjskega sklada. V sklad vlagajo delovne organizacije del svojih sredstev odvisno od izplačila sredstev za osebne dohodke, ki se uporabljajo za reševanje stanovanjskih vprašanj socialno šibkim občanom (z nižjimi osebnimi dohodki, starim občanom in mlajšim družinam).

Iz dejavnosti skupščine s tega področja, naj omenimo še sklep o najetju 911.000 din kredita za nakup stanovanj za upokojeince-borce NOV in sklep o najetju 565.000 din kredita za nakup stanovanj upokojeincem.

KJE SI, MLADINA?

Če bo kdo prebral naslov, si bo mislil, da je to reklama ali oglas agencije za oglase. A ni tako. Gre le za problem mladine »Delamariša«. Pred tremi leti je mladinska organizacija v kombinatu obstajala, nakar je vse zamrznilo.

Prvi južni veter je zapihal, ko je predsednik sindikalne organizacije zaprosil kadrovske službe za seznam mladih ljudi. Z zadovolj-

Primorski študentje v Mariboru ustanovili klub

V Mariboru, ki bo kmalu novo univerzitetno središče, študira tudi okrog 250 študentov iz primorskih in notranjskih občin: Ajdovščine, Cerknice, Idrije, Ilirske Bistrice, Izole, Kopra, Nove Gorice, Pirana, Postojne, Sežane in Tolmina. Predvsem oddaljenost od domačih krajev in preohlapni stiki z dogajanjem doma, so privedli do neformalnega združevanja študentov, vedno pogosteje pa se je pojavljala želja po formalni ustanovitvi kluba, ki bi nas še tesneje povezal.

Tako je bil 20. decembra ustanovljen klub primorskih študentov, ki si je zadal naslednje naloge:

1. Sodelovanje z matičnimi občinami v obliki obiskov predstavnikov družbeno-političnih organizacij in delovnih skupnosti, da bi v razgovoru z njimi pretehtali, kar nas zanima, ter se seznanili s perspektivami glede zaposlitve.

2. Seznanjanje maturantov srednjih šol z možnostjo študija na mariborskih visokošolskih zavodih.

3. Športna srečanja z ostalimi pokrajinskimi klubi ter sodelovanje na tradicionalnih aprilskih študentskih prireditvah.

4. Sodelovanje z vsemi pokrajinskimi klubi v Mariboru in Ljubljani.

5. Navezava stikov s študenti — Slovenci na tržaški univerzi.

6. Ena izmed programskih nalog kluba, ki bo verjetno zanimala tudi nekatere v vašem podjetju, je navezava stikov z izrednimi študenti na MVZ z namenom, da se le-ti včlanijo v klub. Zanje namreč lahko organiziramo nekaj servisa, ki bi nudil vse informacije o študiju, oskrboval študente z literaturo, itd. S tem bi marsikomu prahraniли dolgo potovanje ali negotovost.

Prepričani smo, da bo sodelovanje prek glasila veliko pripomoglo k boljši povezanosti z domačimi kraji in ljudmi.

stvom smo ugotovili, da je v Delamarišu 182 mladink in mladincev.

Podpredsednik sindikata je izbral pet mladincev in mladink, ki so predstavljali pripravljalni odbor. Ta je takoj pričel z delom ter sestavil osnutek programa ter povabil na sestanek predsednika sindikata, predsednika CDS, predsednike obratnih delavskih svetov, sekretarja OO ZK in sekretarje aktivov. Na sestanku smo dobili vso podporo povabljenih. Med drugimi nam je bil obljubljen tudi prostor za delo. Že na tem sestanku je bil predlagan predsednik mladine, kasneje pa še datum za ustanovni zbor.

Dne 15. 3. 1973 smo se zbrali v obratu Iris. Prisotnih je bilo 80 mladincev in mladink. Sestali smo se, da bi po večletni neaktivnosti ponovno razgibali naše vrste.

Kot vemo, je bila zadnja mladinska organizacija osnovana leta 1968. Ta organizacija je životarila 2 leti. Vzrok za tako kratko delovanje pa ni bil zgolj v neaktivnosti mladine, ampak tudi v tem, da smo pri vodilnih kadrih našli nerazumevanje. Veliko napako smo storili tudi v sami organizaciji, saj je levji delež dela opravljal predsednik in držal vse niti v svojih rokah.

Z njegovim odhodom je prenehala delovati tudi mladinska organizacija. Ko smo pripravljali gradivo za ustanovni zbor, smo skušali še s samo organizacijo vodstva preprečiti, da nas ne bi doletela enaka usoda kot predhodno organizacijo. V odbor smo predlagali 10 mladincev, in sicer:

1. Albina ŠKAPIN
predsednica
2. Milan BRLJAVEC
podpredsednik
3. Sonja POKIVAR
tajnik, blagajnik
4. Anton BUBOLA
član predsedstva
5. Marjan STANIČ
član predsedstva
6. Vlado JAGODNIK
član predsedstva
7. Marija GREGORIČ
član predsedstva
8. Zmago GAČNIK
član predsedstva
9. Milan LOKOSELJAC
član predsedstva
10. Ana STAVER
član predsedstva

Z dviganjem rok smo potrdili predlagano predsedstvo. Predsednica našega mladinskega aktiva Albina ŠKAPIN se je zahvalila za zaupanje in na kratko obrazložila program — osnutek, ki smo ga predhodno dobili. Razložila je, kako se bomo formirali, in poudarila, da se ne bi razbijali po obratih, ampak bi naj bila organizacija po interesnih skupnostih mladih.

Predstavnica obalne konference Majda PRIJON nam je razložila prednosti in smisel take organiziranosti. Povedala nam je, da je lahko interesnih skupnosti več, odvisno od tega, za kaj bi se mladina zanimala. Tisti, ki jim je pri srcu šport, bi sodelovali v tej interesni skupnosti, ipd.

Nakazane smernice za delo našega mladinskega aktiva pa zajemajo idejnopolično delo, vzgojo in izobraževanje, splošni ljudski odpor, kulturno dejavnost, športno aktivnost, problematiko krajevne samouprave, mladinski turizem, publicistiko in informiranje, marksistične krožke, planinstvo itd.

Delo, ki smo si ga zadali, je obsežno in težko. Mladi se med seboj ne poznamo. Problemi podjetja so iz dneva v dan večji. Potrebno se je seznaniti z njimi ter pomagati pri reševanju le-teh možnosti, ki jih imamo. Vse to pa bomo lahko opravili le, če bomo izredno delavni in dobro organizirani.

Zmago Gačnik

NEKATERE PRAVICE IN DOLŽNOSTI OBČANOV DO NARODNE OBRAMBE

82. člen zakona o narodni obrambi glasi: Jugoslovanski državljani imajo pravico in dolžnost sodelovati pri pripravah za obrambo države, se usposabljaati za svoje naloge v vojni in se udeleževati oboroženega boja ter drugih oblik odpora, zaščitne in reševanja prebivalstva in materialnih dobrin ter izvrševanja drugih za narodno obrambo pomembnih nalog.

83. člen zakona glasi: Jugoslovanski državljani imajo glede narodne obrambe tele obveznosti:

1. vojaško obveznost
2. obveznost služiti v civilni zaščiti
3. delovno obveznost
4. materialno obveznost

Poleg obveznosti iz prvega odstavka tega člena imajo občani glede narodne obrambe tudi obveznost izvrševanja zaščitnih ukrepov, obveznost pouka za obrambo in še druge obveznosti, ki jih predpisuje ta zakon.

Na ta dva člena zakona o narodni obrambi smo opozorili zaradi tega, ker se dogaja, da se nekateri člani našega kolektiva ne odzivajo vabilu za pouk. S tem otežkočajo drugim članom civilne zaščite pouk. Določena služba za priprave pouka je primorana, da takšne člane kolektiva predlaga sodniku za prekrške, ki jih kaznuje, kot določa 179. člen zakona o narodni obrambi.

Prav bi bilo, da člani kolektiva, ki se jih določi v enote civilne zaščite ali za obiskovanje pouka, izvršujejo svoje dolžnosti in si ne izmišljajo neopravičenih razlogov za neizvrševanje dolžnosti, ki jih določa zakon o narodni obrambi.

Žarko Višnjic

Po poteh brigade prijateljstva

»V petek popoldne je mladina iz treh obalnih mest in vasi odšla na pohod na Učko. Pohod je trajal tri dni. Udeleženci pohoda so nosili uniforme Istrskega odreda. Proslava je bila v nedeljo na kraju, kjer so 1. 4. 1944 ustanovili brigado »Vladimir Gortan«.

Tako nekako bi bilo lahko napisano v časopisu in za vse bi bilo

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV V PRETEKLEM LETU V ŠTEVILKAH

CENTRALNI DELAJSKI SVET:

- 9 rednih sej
- 2 izredni seji
- 3 skupne seje z DS podjetja
»Slavnik« Koper

ODBOR ZA PRAVICE IZ DELA:

- 25 rednih sej
- 1 izredna seja
- 7 skupnih sej z odborom za
kadrovsko-pravna vprašanja
podjetja »Slavnik« Koper

ODBOR ZA RAZVOJ,

PLANIRANJE IN FINANCE:

- 21 rednih sej

ODBOR ZA PROIZVODNJO IN PRODAJO:

- 7 rednih sej

Delavski svet DE Argo:

- 7 rednih sej

Delavski svet DE Iris:

- 13 rednih sej

Delavski svet DE Ribolov:

- 10 rednih sej

Delavski svet DE Ploč, embalaže:

- 14 rednih sej

Delavski svet DE Skupne

- službe podjetja »Delamaris«:
8 rednih sej

MLADI IN ZVEZA MLADINE

(Nadaljevanje s 6. strani)

ZK, vse subjektivne sile, predvsem pa vsak komunist aktivno angažirani za socialistično in samoupravno usmeritev mladih. Ob tem je potrebno še poudariti, da si dela mladinske organizacije tudi ne predstavljamo drugače, kakor v tesni povezavi z ostalimi družbeno-političnimi organizacijami in samoupravnimi organi, saj je to v našem skupnem interesu. In če ta interes v Delamarisu spoznamo že danes, ko mladinskega aktiva še ni, potem tudi ni več vprašanja, zakaj in kako ga ustanoviti.

Predsednik Obalne
konference ZMS Koper
Jadran Pišot

dovolj. A za nas, ki smo bili udeleženci tega pohoda, pomeni mnogo več. Dva dneva hoje, šale, smeja, pesmi in neudobnega spanja.

Do Smokvice smo se peljali z avtobusom, nato pa smo odšli v Movraž peš. Tam so nas že pričakali vaščani. Z veseljem smo napolnili vojaške porcije s toplo mineštro ter domačo slanino. Ko smo jo pojedli, smo ponovno moleli porcije, da nam jih napolnijo.

No, žolodci so bili polni, zato smo začeli prepevati. Začelo se je mračiti, nam pa so se žolodci začeli ponovno oglašati in zahtevati polne porcije. A glej ga, šmenta! Ravno ko smo se pripravljali, da gremo na večerjo, se je pričelo okoli vasi svetliti. Na gričih, ki obdajajo vas, je pričelo goreti. Vseh 64 udeležencev pohoda se je odločilo, da gremo gasit. Do vrha, kjer je gorelo, je bilo pol ure hitre hoje. Ko smo končno prišli na vrh, je nehala goreti. Gotovo se nas je ogenj prestrašil, saj smo se klicali in iskali, ker nismo imeli vsi luči. Potem pa kar čez drn in strn v vas in hitro k loncu, kjer je dišalo po zelju in domačih klobasah. Tako: do tukaj nam ni bilo nič hudega, šele ponoči je bilo slabše. Zeblo nas je in marsikdo si je želel, da bi bil spet ob ognju na hribu.

Drugo jutro je »padla« komanda ob šestih. Moram namreč povedati, da smo imeli tudi komandanta, komandirja in političnega komisarja. Zares kot prava vojska! Kot prava vojska smo zjutraj pospravili zajtrk, ki so nam ga spet pripravili vaščani Movraža, nato v kolono po dva in na pot proti Buzetu. Do Buzeta, kjer smo se srečali s hrvaškimi mladinci, naša bolničarka ni imela kaj delati, od tu naprej pa je morala »zdraviti žulje«, glavobole in podobne »bolezni«.

V Buzetu smo položili venec na grob padlih v NOB ter jih počastili z enominutnim molkom.

Skozi istrske vasi, kjer stojijo nagrobni kamni z imeni padlih v boju, porušene in prazne hiše, kjer žive stare ženice in možje, ki so se morda spomnili minulih čal o ko so skozi njihovo vas korakale kolone, a nikoli se niso vrnili vsi, smo z našimi hrvaškimi prijatelji, udeleženci pohoda, prišli do Roča, kjer smo prespali. Seveda nismo šli takoj spat! Najprej v vrsto po dva, nato na večerjo, oh, kako dobra mineštra, nato pa spet v vrsto in na ples. Tukaj pa nismo bili več v vrsti. Vsak po svoje je plesal, kot je pač znal in mogel v obleki, ki nam je bila premajhna, prevelika, preozka in preširoka, kot si jo je kdo izbral v Koprju. Zjutraj bi sicer bilo potrebno malo več vode za oči, a ker ni bilo časa niti vode, smo sklenili, da se bomo umili doma za dva dni skupaj. Odkorakali

smo do zadružnega doma, se spravili v avtobus. Kakšno udobje! V pol ure smo bili v Vranju, do koder bi peš porabili celo dopoldne.

Spet si je bilo potrebno pripeti šotorska krila, v vrsto »mirno« »na desno« po prašni cesti. Pot pa ni bila več tako prijetna, kot prvi in drugi dan. Hodili smo ob robu ceste, mimo nas pa so drvela čuda modernega časa in nas prašila. V mestu vedno občudujemo lep, velik avtomobil, tukaj pa smo bili bolj zadovoljni z malim »fičotom«, ki je počasi lezel v hrib, kot pa z drvečim »taunusom«. Po poti smo se srečali še z ostalimi hrvaškimi mladinci, ki so prišli iz Pule, Reke ter iz ostalih mest in krajev Istre. Po 4-urni hoji smo prispeli do kraja, kjer se je pred 22 leti sestala brigada »Vladimirja Gortana«, ki je združevala mladince iz Italije, Hrvaške ter Slovenije, imenovana tudi brigada prijateljstva.

Ko smo se malo odpočili, se je začela proslava. Govorili so predstavniki iz Hrvaške, nakar smo polagali vence na spomenik padlih.

Poudarili so pomen tega srečanja prav na kraju, kjer so se nekoč sestali mladi ljudje, ki so bili tudi danes tu, vendar ne več mladi. Spominjali so se tistih dni, v v srcu pa so gotovo začutili bolečino ob spoznanju, da ob njih ni vseh tistih, ki so si takrat segli v roke. Njihova imena so bila napisana na spomeniku na Učki in širrom po istrski zemlji.

Nas pa so mladinci iz Buzeta povabili na kosilo. Res smo ga bili potrebni. Bilo je toplo, dosti smo hodili, mi mladi pa imamo tako dober apetit. Po »dveh porcijah« smo se jim zahvalili za njihovo gostoljubnost in sklenili, da jim bomo to povrnili.

Umazani, utrujeni, vendar polni zadovoljstva in sreče, da smo zmogli naporno pot, spoznali naše vrstnike iz drugih krajev hrvaške Istre, se spoznali tudi med seboj, smo zvečer stopili iz avtobusa v Koprju. Ponosno smo razkazovali svoja oblačila, ki smo jih ponosno nosili tri dni, malo manj ponosni pa smo bili na razbolene in žuljave noge.

Albina Škapin

»Naš glas« izdaja kolektiv kombinata konzervne industrije »Delamaris« Izola. List urejuje uredniški odbor skladno s predpisi. Odgovorni urednik Miloš Vukičević. Tiska tiskarna ČZP Primorski tisk, Koper.

List dobijo člani kolektiva brezplačno.